

Foto: Giulio Piroddi/EUCAP Nestor

EU'S FØRSTE CSDP-MISSION PÅ TVÆRS AF FLERE LANDE SKAL BEKÆMPE PIRATERI

EU-missionen EUCAP Nestor ved Afrikas Horn er den første EU-mission, der dækker flere lande og har som mål at bekæmpe pirateri med civile midler. FSB'er Lars Jensen, der er chef for planlægning og implementering, ser flere synergier på tværs af både EUCAP Nestor og to andre EU-missioner i området.

AF KATHRINE SCHMEICHEL

'From crime to court'. Fra forbrydelse til straf.

Dette er hovedtanken bag den civile EU-mission, EUCAP Nestor (EU Regional Maritime Capacity Building Mission), ved Afrikas Horn, der har været i gang siden juli 2013, og som dækker fem lande: Somalia, Kenya, Tanzania, Seychellerne og Djibouti – hvor missionen har hovedkvarter.

Det er første gang, at en mission under CSDP – EU's Fælles Sikkerheds- og Forsvarspolitik – dækker flere lande.

Missionen har fire danske udsendte. En af dem er FSB'er Lars Jensen, der er chef for planlægning og implementering af missionens aktiviteter – en travl post, hvor han ud over at være chef for 30 medarbejdere i forskellige enheder ind imellem også er stedfortræder for

missionschefen. Det er både første gang, han er udsendt for FSB og første gang, han arbejder i Afrika.

Pirateri som hovedfokus

Lars Jensen, der har en militær baggrund og en mangeårig erfaring fra konflikt-områder som Kosovo, Irak og Afghanistan, siger om missionens formål:

"Hovedfokus er at bekæmpe pirateri i farvandet omkring Somalia. Det gør vi ved at styrke kapaciteten inden for tre søjler: Det maritime område, politiarbejde og retsvæsen. Den røde tråd er at forbedre den maritime sikkerhed ved at styrke kapaciteten hele vejen fra forbrydelse til domstol, sådan at de involverede lande lærer at fange og stoppe forbryderne, sikre beviserne – altså lave politiarbejde – overføre beviserne til anklagemyndigheden og bringe sagen videre til retssalen."

EUCAP NESTOR

EUCAP Nestor (EU Regional Maritime Capacity Building Mission) er en civil EU-mission, der hører under CSDP (Common Security and Defense Policy), og som assisterer værtslandene i at udvikle en kapacitet til kontinuerligt at styrke den maritime sikkerhed, herunder anti-pirateri og maritim forvaltning for fem lande ved Afrikas Horn: Somalia, Kenya, Tanzania, Seychellerne og Djibouti.

Missionen, der forløber fra juli 2013 med mandat til juli 2014, indgår som et vigtigt element i EU's samtænkte stabiliseringsindsats, der for regionen bl.a. omfatter to militære CSDP-missioner: EU NAVFOR (EU Naval Force Somalia) og EUTM Somalia (EU Military Training Mission).

EUCAP Nestor har hovedkvarter i Djibouti. Pt. har missionen lidt over 70 eksperter ansat – heraf tre FSB'ere og en dansk politimand. Målet er 100-125 ansatte i starten af 2014.

Det årlige budget er på 173 mio. kr.

Læs mere:
www.eucap-nestor.eu

Foto: Atelier8700@photocare.dk

BLÅ BOG: LARS JENSEN

Lars Jensen, 49 år, seniorrådgiver inden for stabilisering og civil-militært samarbejde/samtænkning. Tidligere reserveofficer i det danske forsvar.

Udsendelser: Siden 1993 udsendt det meste af tiden som civil rådgiver af bl.a. Udenrigsministeriet, NATO og EU til forskellige brændpunkter som det tidligere Jugoslavien, Bosnien og Hercegovina, Kosovo, Irak, Afghanistan og nu Afrikas Horn.

Rådgivning, mentoring og træning

Midlerne inden for de tre søjler er rådgivning, mentoring og træning.

”Konceptet er at rådgive og træne samt i nogle tilfælde at fungere som mentorer, ved at vores rådgivere er indsat i forskellige funktioner hos kystvagten, søværnet eller justitsministeriet, hvor de møder ind hver dag på lige fod med de lokale medarbejdere og bl.a. rådgiver om lovgivning, maritime- og politimæssige aspekter,” siger Lars Jensen og fortsætter:

”Men selvfølgelig er der en svingende kapacitet i de enkelte lande, hvor Somalia er mest udfordret. Her er det på nuværende tidspunkt meget svært at gennemføre retssager mod mistænkte, og dommere og anklagere frygter ofte for deres liv. På grund af sikkerhedssituationen kan vi ikke tillade os at have folk fra missionen til at bo og arbejde i hovedstaden Mogadishu, hvorfor træning af de

somaliske kolleger foregår i den internationale lufthavn eller i internationale compounds – leje – kontrolleret af for eksempel FN. Vi afholder dog også kurser på EU-skibe, der patruljerer i området som led i en anden mission, EU NAVFOR – EU Naval Force Somalia.”

Træningen foregår som regel i hold på 12-15 deltagere en uge ad gangen både for de enkelte lande og regionsvis, så man har mulighed for at udveksle erfaringer. For videndeling er – som Lars Jensen siger – et vigtigt våben i kampen mod pirateri.

Somalia har topprioritet

Selvom fem lande er involveret i missionen, har Somalia topprioritet, hvilket bl.a. kommer til udtryk i en særlig træning.

”Somalia har lidt af lovløshed i mange år, hvorfor træningen af de somaliske deltagere starter på et meget basalt niveau – som for eksempel at sætte en båd i vandet og lave rollespil, hvor besætningsmedlemmerne på de patruljerende EU-skibe spiller pirater, som sammen med vores trænergruppe af marinefolk, politifolk og jurister giver deltagerne mulighed for at gennemgå hele processen fra at stoppe og boardet et mistænksomt skib til at sikre beviser og

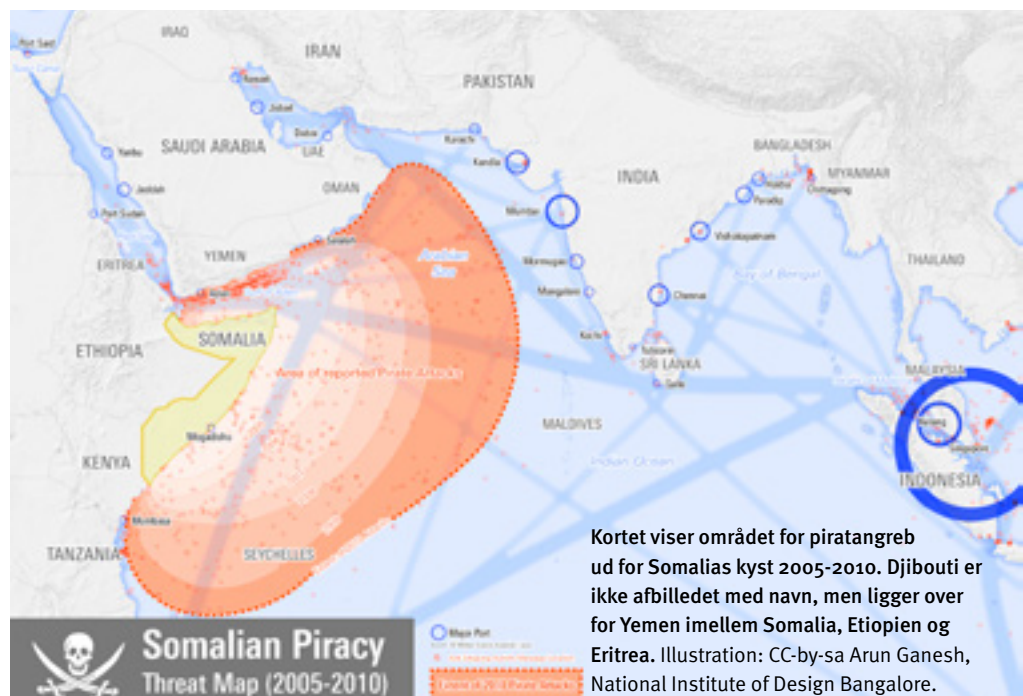
gå videre til anklagemyndigheden og domstolen. Alt sammen filmet på video til videre analyse.”

Selvom de fire andre lande har et mere velfungerende statsapparat og en bedre sikkerhedssituation, er det ikke helt ligetil at indsætte internationale rådgivere i de forskellige institutioner.

”Vi har brugt meget forarbejde på at få nogle klare aftaler i stand om, hvordan rådgiverne skal indgå i institutionerne, og hvad deres rolle er. Det har vi gjort både for at levere det ønskede bidrag, og for at undgå, at rådgiverne kan komme i en situation, hvor de bliver beskyldt for at blande sig i interne anliggender. Desuden har det også været vigtigt for os at sikre, at der altid er en lokal medspiller, så rådgiveren ikke efterlader sig et hul i organisationen, når han eller hun rejser derfra.”

Samtænkning som kernepunkt

Ud over at missionen i sig selv er et eksempel på at samtænke indsatser, idet de udsendte eksperter kommer fra tre meget forskellige sektorer og både har civil og militær baggrund, udstrækker samtænkningen sig også til to andre igangværende, militære EU-missioner –

Kortet viser området for piratangreb ud for Somalias kyst 2005-2010. Djibouti er ikke afbilledet med navn, men ligger over for Yemen imellem Somalia, Etiopien og Eritrea. Illustration: CC-by-sa Arun Ganesh, National Institute of Design Bangalore.

EUCAP Nestors hovedkvarter ligger i Djibouti i hovedstaden af samme navn. Foto: ECN

EU NAVFOR og EUTM Somalia (EU Military Training Mission). EU NAVFOR patruljerer mod pirateri i regionen, mens EUTM bidrager til uddannelsen af somaliske sikkerhedsstyrker.

”Foruden at vi benytter os af EU NAVFOR’s skibe til at gennemføre noget af vores træning på et sikkert område, ser vi lige nu på mulighederne for, at vi og EUTM kan bo og arbejde sammen i Mogadishu, hvor EUTM er ved at opbygge et nyt hovedkvarter. For EUTM-missionen kan måske skabe den nødvendige sikkerhedsparaply for en civil mission som vores, mens vi på den anden side kan hjælpe med ekspertise inden for de maritime, politimæssige og juridiske områder. Hele tanken fra EU er netop at udnytte de synergier, der naturligt er mellem de tre missioner, sådan at vi mere optimalt kan bekæmpe pirateri.”

Udfordringer med implementering

Selvom missionen har været i gang i over et år, er den ifølge Lars Jensen ”kommet langsomt fra start”, hvilket betyder, at

missionen i øjeblikket kun er oppe på 70 af de 125 medarbejdere, den er planlagt for. Derfor har Lars Jensen lige nu et særligt fokus på at få rekrutteret flere eksperter – især ved at være opsøgende over for de EU-lande, der ikke har udsendt sekunderede medarbejdere, hvilket drejer sig om halvdelen af medlemslandene.

Missionen er også udfordret i forhold til kommunikationsmuligheder, da Lars Jensen og hans kolleger i Djibouti hverken har mulighed for at bruge fastnettelefoner eller have abonnement på deres mobiler, da der kun findes ét, statsejet telefonselskab, som har valgt at bygge sit system op om prepaid mobiltelefoner. Derudover har styret sat begrænsninger på internettet, så man ikke kan bruge Skype.

Geografien er ligeledes en udfordring.

”Ved siden af kommunikationsbarrieren er vi selvfølgelig også udfordret på grund af den geografiske afstand, hvilket betyder, at vi alle har en del rejseaktivitet – især flyvninger. Selv er jeg væk sam-

menlagt en uge om måneden. Så vores hovedkvarter er ofte præget af tomme kontorer, som dog også skyldes, at vi ikke er fuldtallige endnu. Dertil kommer, at vi møder på arbejde på forskellige tidspunkter. Vores Djibouti-team følger de lokale retningslinjer og arbejder fra søndag til torsdag. Vi i hovedkvarteret følger Bruxelles’ arbejdsuge, og de andre teams følger de lokale arbejdsforhold. Så der ligger også noget arbejde i bare at få koordineret vores interne samarbejde på tværs.”

Lars Jensen lader sig imidlertid ikke gå på af de mange udfordringer. Tværtimod.

”Jeg kan godt lide at være med til at bygge noget op i kaotiske situationer – finde hoved og hale i det og være med til at skabe et system, der kan levere fremgang.” ■

Dyremerked i Hargeisa, Somaliland, 2010.
Foto: Tania Schimmell.

REGERINGEN STILLER SKARPT PÅ SAMTÆNKTE STABILISERINGSINDSATSER I VERDENS BRÆNDPUNKTER

Skrøbelige stater og konfliktramte områder udgør både en sikkerhedspolitisk risiko og forringer de humanitære forhold. Derfor ønsker regeringen at styrke Danmarks stabiliseringsindsatser ved i højere grad at samtænke dem på tværs af de involverede myndigheder og organisationer – fra diplomatiske, militære og sikkerhedsmæssige bidrag til politiarbejde og udviklingssamarbejde.

AF LOUISE DE BRASS, UDENRIGSMINISTERIET

Dansk sikkerhedspolitik er baseret på et ønske om at tage medansvar for håndteringen af globale sikkerhedsudfordringer. Det vidner Danmarks tilstedeværelse i verdens brændpunkter også om – fra militære styrkebidrag i Afghanistan, Mali og farvandet ud for Somalias kyst til observatører i FN's missioner og udsendelse af civil kapacitet til EU-missioner i Libyen og Sydsudan.

Skrøbelige stater og konfliktramte områder er en betydelig, sikkerhedspoli-

tisk udfordring. I lyset af de humanitære konsekvenser, der følger af skrøbelige regioner, og i erkendelse af, at konsekvenserne kan ramme vores del af verden, er det derfor en hovedprioritet i regeringens udenrigspolitik at bidrage til stabilisering af lande som Afghanistan, Pakistan og områder som Afrikas Horn og Sahel.

Samtænkt stabiliseringsindsats

Et væsentligt redskab i stabiliseringsindsatserne er samtænkning, hvor alle aktører, der bidrager til en konkret stabiliseringsindsats, arbejder i fællesskab med et fælles defineret mål. På

baggrund af et mangeårigt, aktivt dansk, engagement, hvor der er indhentet værdifulde erfaringer med samtænkning i praksis, ønsker regeringen at stille skarpt på, hvordan indsatserne kan forbedres og bedst sammensættes i årene fremover.

Regeringen lancerede derfor den 13. september 2013 en ny politik – 'Danmarks samtænkte stabiliseringsindsatser i verdens brændpunkter'. Det er en forpligtende samtækningspolitik, der er udarbejdet på tværs af alle involverede myndigheder og organisationer.

Den nye politik samler op på de seneste års indsatser og udstikker retningslinjerne for det indbyrdes samarbejde i fremtidige stabiliseringsindsatser. Det gælder den politiske og diplomatiske indsats, det militære og sikkerhedsmæssige bidrag, politiarbejdet og indsatsen med at

fremme retsstatsprincipperne og det brede spektrum af udviklingssamarbejde, der gavner lokalbefolkningernes levevilkår og rettigheder.

Regeringen vil med den nye politik bl.a. fokusere endnu stærkere på at styrke konfliktforståelsen og adressere årsagerne til konflikt gennem lokale løsninger. Et andet fokus for den nye politik er i særlig grad at bidrage til langsigtet kapacitets- og institutionsopbygning regionalt og på landeniveau i forhold til håndtering af egen sikkerhed og forebyggelse af konflikter. Regeringen vil også arbejde for at fremme menneskerettighederne gennem stabiliseringsindsatser. Regeringen vil endvidere arbejde multilateralt og regionalt for at styrke multilaterale løsninger bl.a. ved at styrke FN's evne til integreret fredsbevaring og fredsopbygning samt ved at gå forrest i at fremme samtænkning i EU og NATO.

Indsats mod pirateri er samtænkning

Et godt eksempel på samtænkning er indsatsen mod pirateri, der har haft en positiv effekt på sikkerheden omkring Somalia. Danmark har ydet et militært bidrag til NATO's Ocean Shield-operation i Adenbugten, medvirket til at opbygge regional flådekapacitet, som kan håndtere pirateritruslen, samt gennem udviklingssamarbejdet bidraget til at forbedre livsgrundlaget for somaliere. Derudover støtter Danmark FN i at sikre et bedre retssystem, politi og fængselsvæsen i Somalia.

Danmark har også været instrumentel i at støtte opbygningen af de juridiske rammer for retsforfølgning af pirater som formand for en juridisk arbejdsgruppe under Kontaktgruppen for Pirateri ud for Somalias Kyst (CGPCS). Derudover har Danmark udstationeret civile eksperter gennem Freds- og Stabiliseringsberedskabet, FSB, til EU's civile mission EUCAP Nestor, der bistår Djibouti, Kenya, Somalia, Seychellerne og Tanzania med at udvikle en bæredygtig kapacitet til kontinuerligt at styrke den maritime sikkerhed, herunder bekæmpelse af pirateri og maritim forvaltning.

Den nye, samtænkte stabiliseringspolitik fremhæver betydningen af civil kapacitet, der er et vigtigt element i samtækningsindsatser. Internationalt og dansk fokus på skrøbelige stater har skabt øget behov for civile eksperter, der kan udsendes med kort varsel. Erfaringer fra indsatser i Afghanistan, Liberia og Sydsudan viser, at dygtige danskere i internationale missioner kan spille en vigtig rolle i forhold til stabilisering, konfliktforebyggelse og fredsopbygning – herunder også at sikre en sammenhæng på tværs.

En væsentlig del af de civile kapaciteter og deres indsættelse koordineres i Freds- og Stabiliseringsberedskabet, FSB. Udsendelser gennem FSB vil derfor være et vigtigt bidrag til opfyldelsen af regeringens politik for samtænkte stabiliseringsindsatser.

Læs mere om Danmarks samtænkte stabiliseringsindsatser:
<http://um.dk/da/politik-og-diplomati/retsorden/skroebelige-stater> ■

SAMTÆNKNING FOR FRED OG STABILITET

Regeringens nye politik for samtænkte stabiliseringsindsatser kan kort opsummeres således:

1. Indsatser skal bygge på en grundig forståelse af årsagerne til konflikt
2. Fælles forståelse af opgaven og fælles træning
3. Kapacitets- og institutionsopbygning er nøglen til langsigtet stabilitet
4. Risikovillighed og løbende udvikling af bidrag og indsatser
5. Fremme menneskerettighederne
6. Arbejde multilateralt og regionalt
7. Afstemme forventninger ude og hjemme
8. Løbende erfaringsopsamling og måling af resultater fra indsatserne

Kilde: 'Danmarks samtænkte stabiliseringsindsatser i verdens brændpunkter', september 2013

De første dimitterede kvindelige anklagere fra Hargeisa University, Somaliland, 2011.
Foto: Tania Schimmell.

DANMARK SOM VIGTIG BIDRAGSYDER TIL EU'S CIVILE MISSIONER

EU's internationale missioner er en del af EU's Fælles Sikkerheds- og Forsvarspolitik (CSDP), som blev lanceret i 1999 med det formål at bidrage til international konfliktløsning, fred og stabilitet.

På grund af forsvarsforbeholdet deltager Danmark kun i EU's civile missioner, hvor Danmark er en væsentlige bidragsyder. Lige nu sender Danmark personel til følgende missioner:

- EU's retssektormission i Kosovo (EULEX Kosovo)
- EU's monitoreringsmission i Georgien (EUMM Georgien)
- EU's politimission i Afghanistan (EUPOL Afghanistan)
- EU's særlige repræsentant i Afghanistan (EUSR Afghanistan)
- EU's politimission i de besatte palæstinensiske områder (EUPOL COPPS)
- EU's grænsemission i Palæstina (EUBAM Rafah)
- EU's flysikkerhedsmission i Sydsudan (EUAVSEC Sydsudan)
- EU's regionale træningsmission for maritim kapacitet på Afrikas Horn (EUCAP Nestor Afrikas Horn)
- EU's træningsmission for terrorisme og kriminalitetsbekæmpelse i Niger og Sahel-regionen (EUCAP SAHEL Niger)
- EU's grænsemission i Libyen (EUBAM Libya)
- Herudover sender Danmark monitorer til TIPH missionen i Hebron.

ANTAL UDSENDTE FSB'ERE

FSBnyt, nr. 4 – December 2013

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K
Tlf. 33 92 00 00
um@um.dk
www.um.dk

Abonnement og udsendelse

Elektronisk udsendelse ved NIRAS
fsb-niras@niras.dk
<http://fsb.niras.dk>

Redaktion

Kathrine Schmeichel
ks@kathrineschmeichel.dk
Sine Skov & Emilie Fity
fsb-niras@niras.dk
Lars Bo Møller (ansv.)
Layout: gipsy graphics

Artikler i FSBnyt er ikke nødvendigvis
i overensstemmelse med
Udenrigsministeriets synspunkter